

DÉLBÁCSKA

1. ÉVFOLYAM
159

Szerkesztőség: Templomudvar
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30.
Sürgőny cím: Délbácska. Telefon 137

NOVISAD, 1925 JULIUS HÓ 12
VASÁRNAP

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 100 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Buktatnak a vének

Kolozsvárról érkező lapok oldalas tudósításokban számolnak be az erdélyi középiskolák idei érettségi vizsgálatainak katasztrófális eredményeiről. A Bukarestből Erdélybe küldött vizsgáztató bizottságok valóságosan hóhérmunkát végeztek, s az érettségire jelentkező ifjak nyolcvannyolc százalékát megbuktatták. A magyar sajtó a legnagyobb elkeseredettség hangján ír erről a pusztító hadjáratról, az Erdélyre alkalmazott rejtett numerus clauzusról beszél, s annak a gyanújának ad kifejezést, hogy a centralista ideológia kényszerképzeteitől szabadulni nem tudó bukaresti kormány ilyen uton akarja az ókirályságbeli román ifjúságot az erdélyi ifjúság konkurenciájától megkímélni. Ime az új világrend a háború után megnagyobbodott Romániában: a regát népe az ur, a gyarmatok (Erdély és Bukovina) népe a paraszt...

A nyelvi nehézségek fennállanak nálunk is. A subotici és sentai gimnáziumban jelentős számmal akadtak olyanok, akik tárgyi tudósuk dacára sem voltak éretteknek nyilváníthatók, miután az államnyelv tudása terén még minimális készséget sem árultak el. Nálunk azonban a vizsgáztatók nem felejtkeztek el a köteles objektivitás szempontjairól és felismerhetők, határozott jóindulattal kezelték azokat, akik nem bírták eléggé az államnyelvet. Erdélyben nem így van. A rendőrállam kormánya programszerűen tartja működésben a „bakkaleuratusi” vérbíróságot és tudja, hogy mit cselekszik akkor, amikor a már tizenkettedik éve tanuló erdélyi ifjút elzárja a főiskoláktól.

Erdélyben a mult hadat izent a jövőnek. Zörgöcsontu, száradtínu, rossztüdejű és fáradszivű öregek beteg, halódó agytekervényeiből még utóljára kipattant a nagy gondolat: Ime, így lehet megmenteni a regátbeli román ifjúság veszélyeztetett jövőjét. Kolozsvárott és egyebütt százados kollégiumok állottak a versenybe. *Egyik oldalán a tudás, a másikon a gyűlölet.* És a tudás elbukott száradt vének szította gyűlöleten. Erdélyi román és erdélyi magyar ifjak nyolcvannyolc százalékát vetették vissza az idej érettségi vizsgálatokon csak azért, mert néhány vak és süket ember azt hiszi, hogy Erdély csak így tehet szolgálatot Romániának...

Nyolc évi munka... Aki valaha is görnyedt könyvek felett, aki álmosan, ólmosfáradtan virrasztott át éjszakákat betűk és számok felett, az fel tudja mérni azt a keserűséget, amely fiatal szívekben gyülemlik fel a nagy összeomlás láttán. A mult hadat izent a jövőnek. A vének az ifjak elé vetik rossz testüket és az ifjak ezrei buknek föl a várralán akadályon. Egyiket az öngyilkosság gondolata kísérti, a másik nyolc évi kísérletezés után most valamely fizikai munkát keres, a többi? A többiről mit lehet tudni? Ki tudja követni ennek a sok tönkresilányított, elgyötört életnek kusza vonalait? Ki hallja halk sóhajaikat és kilátja orcáikon a végigcsorgó könyveket?... Erdély magyar ifjait még az élet előtt halálba küldi a vének gyűlölete. A véneké, akik ma még mindig a háboru gyűlöletét kérdőzik gyomrukban, mely lelkeiket helyettesíti, akik az egyszerű szegényért most most az idők végtelenségéig építenék és dédelgetnék a bosszút, amely megfizetne a hetedik generáción is; véneké, akik nem akarják észrevenni, hogy az élet egyetlen parancsa az ő számukra ma már csak a halál... A vének szadista gyönyörrel bunkózzák az életet, amely még igysem az övöké, amely még igy is csak az ifjúságé...

Pasicstól függ az egyezmény

A delegátusok aláírták a jegyzőkönyvet

Egyezmény a vidovdani alkotmány alapján — A minisztertárcák kérdésében még nincs megegyezés — A személyi kérdést Pasic és Rádics Pavle intézi el

Zagreb ismét pesszimista

Beograd. A radikális-rádicspárti egyezmény akadályait a tegnap délelőtt megtartott rövid tárgyaláson sikerült elsimitani. A szociálpolitikai miniszteriumban a delegátusok még egyszer felolvasták az eddigi tárgyalások jegyzőkönyveit, azután az összes delegátusok aláírták. A jegyzőkönyvek nagyon részletesek és minden pontot tisztáztak egyuttal az új Pasic-Rádics kormány parlamenti bemutatkozása alkalmával felolvasandó kormánydeklarációt is tartalmazták.

Az egyezmény a vidovdani alkotmány alapján áll és rendezi az összes politikai, adminisztratív és gazdasági kérdéseket.

Az egész tárgyalási anyagot, azonban előbb még Pasic Nikola miniszterelnöknek kell bemutatni jóváhagyás végett. A Pasicshoz közelálló véleménye szerint a miniszterelnök hozzá fog járulni az egyezményhez, legfeljebb kisebb lényegtelen módosításokat kíván majd rajta eszközölni.

A tárgyalások során abban is megegyeztek, hogy a Pasic-Rádics kormány hivatalba lépése alkalmával nem fog kiáltványt intézni az ország népeire, hanem a kormányban helyet foglaló pártok külön-külön intéznek kiáltványt, ha ezt szükségesnek látják.

A tárcák elosztása ügyében is közeledés történt, bár e tekintetben még nincs teljes megegyezés. Ebben a kérdésben Pasic Nikola és Rádics Pavle fognak közösen dönteni.

A radikális és rádicspárti delegátusok tegnap délután ismét tárgyaltak a tárcák elosztása ügyében de nem jutottak megállapodásra. Valószínű, hogy a Rádicspárt fogja megkapni a földbirtokreform miniszteriumot amely esetben a radikálisok három alállamtitkári állást kapnának ebben a miniszteriumban az egyik a Vajdaság, a másik Bosznia a harmadik pedig Dél-szerbia agrárreform ügyeit intézné, teljes függetlenül, de a miniszterrel

egyetértve. A rádicspárt egész biztosan kap egy alállamtitkári állást a pénzügyi és egyet a földművelésügyi miniszteriumban. A földbirtokreform miniszteriumon kívül még négy tárcát kapnak rádicsék. Az azonban még nincs megállapítva, hogy melyek lesznek ezek a tárcák.

Politikai körökben biztosra veszik, hogy a Pasic-Rádics kormányban a horvát paraszt párt tagjai közül Rádics Pavle, Superina Benjamin és Nikics Nikola kapnak tárcát. A kormányban mint miniszterek vagy államtitkárok helyet foglalának még Preko Nikola, dr. Baszericsek, Baszerics és Krajacs az utóbbi pénzügyi alállamtitkár lenne. Mindezen kombinációk természetesen csak akkor válhatnak valóvá ha Pasic hozzájárul az egyezményhez.

Zagrebban tegnap kissé rosszabbodott az az optimista hangulat, amely egy hét óta uralta a kedélyeket. Különösen a Hrvatska Zajednica tagjai azok, akik erősen kételkednek abban, hogy az egyezménynek valami praktikus haszna is lesz. A Zajednica tagjainak ugyanis az a véleményük, hogy a delegátusoknak nincs meghatalmazásuk az egyezmény megkötésére.

Rádics Pavle nem kapott felhatalmazást a horvát néptől, hogy ilyen feltételek mellett kösse meg a megegyezést. A radikálisok viszont teljesen Pasic hatása alatt állanak és bármely pillanatban semmisnek jelenthetik ki a tárgyalások eddigi eredményeit.

A Hrvat tegnapi számában erélyes állást foglal a megegyezés mai formája ellen. Szerinte Pasic nem is akarja őszintén a megegyezést és ezzel csak addig akarja állását biztosítani, amíg nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy új választásokat írjon ki. Ezen új választásokon azután 180 képviselőt szeretne behozni a parlamentbe, hogy így egyedül vezethesse a kormányt.

Megválasztották a Lukinics Edo

elleni vád tanulmányozására és vádirat kidolgozására a bizottságot

Beograd. A parlament tegnap délelőtt 10 órakor kezdődő ülésén napirend előtt Radoszavljevics szólt fel és a gruzsi elemi csapástól sujtottak segélyezése ügyében terjesztett be javaslatot, amit a ház kiadott bizottsági tárgyalásra.

Miután a parlament pénteki ülésén megszavazta dr. Polics és társai indítványát, hogy adják ki a bíróságnak Lukinics Edo volt igazságügyminisztert, amiért a Thurn-Taxis vagyont feloldotta a sequestrum alól, a tegnapi ülésen meg kellett választani azt a bizottságot, amely az egész vádanyagot átvizsgálja és kidolgozza.

Mielőtt megválasztották volna a bizottságot a pártok vezetői két óra hosszú tanácskoztak a parlamenti elnök szobájában arról, hogy kik legyenek a bizottság tagjai. A kormány javaslata az volt, hogy a bizottságban 7 kormánypárti és 5 ellenzéki képviselő legyen, a bizottság pedig 10 nap alatt végezze el munkáját, az ellenzék ezzel szemben azt követelte, hogy a bizottságban 6 kormánypárti és 6 ellenzéki tag legyen, a bizottságnak pedig 20

nap ideje legyen az anyag áttanulmányozására és feldolgozására.

A kormány tagjai rövid tanácskozás után elfogadták az ellenzék javaslatát, de kikötötték, hogy a bizottság egy kormánypárti elnököt válasszon. Miután így megegyeztek a szkupstina egyhangulag választotta meg a következő bizottságot: dr. Lalosevics Joca, Jovanovics Vasza, Jovanovics Pera, Leovac Dragutin, Popovics Szetiszláv, Krgalics Sibenik Sztanko, Pecsics Dragomir, Kapetanovics, Sumenkovics Ilaja, Hodzsór és Zsánics. A bizottság megválasztásával az elnök az ülést berekesztette.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz és azon interpellációkat tárgyalnak.

A független demokrata párt legfőbb törekvése ma már az, hogy tiszta színvallásra bírja a radikális pártot. Követelni fogják a minisztertanácsban, hogy hívják össze a radikális pártot és provokáljanak döntést a felől, hogy vajjon együtt akarnak-e radikálisok továbbra is működni a független demokratákkal, vagy ha nem, úgy mondják ezt ki nyíltan.

100.000 munkást akar kiutasítani

a munkanélküliek létszámának csökkentése végett Ausztria

Bécsből jelentik: Néhány nap óta Bécsben tartózkodik Mr. Layton angol és Rist francia közgazdasági szakértő. A Népszövetség megbízásából jöttek Bécsbe, hogy itt tanulmányozzák Ausztria pénzügyi és kereskedelmi helyzetét és azután szakértői véleményt mondjanak, miként lehetne Ausztria jövőjét véglegesen biztosítani.

A népszövetségi szakértők összeköttetésbe léptek a munkáskamarával és mindenekelőtt a munkanélküliek arányairól, az enyhítés lehetőségeiről szereztek be információkat. A munkáskamara vezetősége megadta a kért felvilágosításokat s egyben közölte, hogy a kormány most törvényjavaslatot készít elő mintegy százezer külföldi munkás kiutasítása ügyében.

Ausztria mindig a legliberálisabban viselkedett, ugymond, az itt elhelyezkedett külföldi munkásokkal szemben, azonban végső esetben kénytelen lesz ezeket kiutasítani, ha másként nem tud saját munkásainak munkát és kenyeret szerezni. Egyelőre bizonytalan, hogy az osztrák kormány mikor hajlja végre a tervezett kiutasításokat és ha a Népszövetség segítségére lenne az osztrák kormánynak a munkanélkülieknek, mintegy százezer embernek Amerikába való telepítésében, úgy az osztrák kormány elállana a külföldi munkások kiutasításának drasztikus tervétől.

A kereskedők országos szövetsége részletes memorandumban ismertette a népszövetségi delegátusokkal az osztrák magángazdaság követeléseit a Népszövetségtől. Ezt röviden összefoglalva: — Ausztria a vámsorompók leépítését és a forgalom szabadságát követeli a Népszövetségtől.

Igen érdekes a memorandum következő részlete, amely éles kifakadásokat tartalmaz az utódállamok, de főként Magyarország és Csehszlovákia elzárkozó iparvédelmi vámpolitikája ellen.

A memorandum végül az utlevél és vizumkényszer megszüntetését sürgeti, majd rámutat arra, hogy jogilag is tarthatatlanok az állapotok Közép-európában.

Megszökött bolsevik agitátor

Menekülése közben öngyilkosságot követett el

Beogradból jelentik: Néhány nappal ezelőtt a beogradi rendőrség letartóztatta Alekszije Arzen kommunista agitátort és a nyomozás befejezéséig őrizetbe vette. A letartóztatott kommunista pénteken délután megszökött a fogházból, eltűnését azonban a fogházőrök észrevették és üldözésére indultak. Alekszije Arzen nem menekülhetett messzire, ezért az utcán az egy kapu alatt meghúzódott s amikor látta, hogy nem menekülhet üldözői elől öngyilkosságot kísérelt meg. Alekszije Arzent, aki revolverével többször a mellébe lött, beszállították a közkórházba.

Franciaországba telepítik az angol munkanélkülieket

Londonból jelentik: A francia kormány elfogadta az angol kormánynak azt a javaslatát, mely szerint az angol munkanélkülieket Franciaország elpusztított területeire telepítsék. Az első transportot már a napokban összeállítják és utnak indítják Franciaország felé.

Polgári iskolai tanerők országos kongresszusa

Splitben 185 polgári isk. tanár jött össze az ország minden részéből

Hétfőn kedden és szerdán folyt le az ország polgári iskolai tanerőinek országos kongresszusa Splitben. Kovacsics József a kongresszus elnöke hétfőn délelőtt nyitotta meg a kongresszust a spliti színház dísztermében. Üdvözölte a megjelent 185 polgári iskolai tanárt s beszédében különösen felhívta figyelmünket az idei kongresszus nagy fontosságára, amennyiben ez van hivatva letárgyalni a polgári iskolák elhelyezkedését a többi középiskola mellett, az új tantervet, az óra beosztást és egyéb a polgári iskola beléletét és anyagbeosztását intenzíven érintő kérdéseket.

A miniszterium részéről Szvicsevics Kristóf inspektor jelent meg. A megnyitó beszéd után az elnök táviratban fejezte ki a kongresszus hódolatát Öfelségének a királynak. Ezután megválasztották a kongresszus tisztikarát, amelynek nevében Novisadról Györgyevics Mita leány polgári iskolai igazgató mint társelnök, Radulovics Branko fiu polgári iskolai igazgató pedig mint egyik előadó foglalt helyet.

Az ezután következő sorozatos üléseken letárgyalták a polgári iskolákról szóló törvénytervezet egyes pontjait.

Kedden délután a polgári iskolai tanárok dalmáciai tartományi szövetsége gyönyörű kirándulást rendezett a Jadranska Plovidba Castell hajóján Trogerba és Sotinba, amelyen a kongresszus tagjai vettek részt. Megtekintették Trogir régi székesegyházát és a híres solini római temetőt, ahol Zsicsics Antal szakszerű magyarázatával mutatta be az itt található műemlékeket. Este 8 órakor a színház étteremben bankett volt, melyen az első felköszöntőt a királyra és a felséges királyi családra Kovacsics József a kongresszus elnöke mondta.

A bankett alatt érkezett meg a király válasza a kongresszus hódoló táviratára mely így szólt: „Örömmel vettem hódolásuk kifejezését az ország összes polgári iskolai tanerőinek kongresszusáról s az összes tanerőknek ifjúságunk előmenetere és boldogulására irányuló munkájukhoz sok sikert kívánok. Meggyőződve egy hűségükéről az összes tanerőknek szíves üdvözlőtemet küldöm, Aleksander

Szünni nem akaró éljenzést fogadta a király üdvözlő sürgönyét.

A bankett a késő éjjeli órákban ért véget. Szerdán pedig a 9 órai hajóval mintegy 55 tanár és tanárnő Olaszországba utazott. A kongresszus zárulása szerdán délután 5 órakor volt, mely után az összes tanerők hazautaztak, hogy a kongresszuson szerzett tapasztalataikat a következő iskolai évben a gyakorlatban is értékesítsék.

A százéves „Matica Srpska“

A szerb Matica jubileuma

Hadzsics Jován, irodalmineven Szve-tics Milos 1826-ban Pesten néhány barátjának kezdeményezésére szerb irodalmi társulatot alapított, amelyet „Matica Srpska“-nak neveztek el. Hadzsi szabályzat is készítette a társulat számára s azt közzé tette a Magarasevics által szerkesztett „Srpski Ljetopisz“-ben. A zsonge társulat csak lassan haladt feladatának megoldásában. Erdújhelyi megállapításai szerint nagy akadályt képeztek ennek az azon időben lábra kapott nyelvészeti viták.

Uj érának beköszöntését képezi Tökölj Száva királyi tanácsosnak a Matica elnökévé választása 1838-ban. Tökölj nagy elméjének tiszta tekintete azonnal észrevette, hogy a Matica mint kizárólagos irodalmi társulat soha sem fog nagyobb eredményt felmutatni, új irányt adott tehát annak, hogy a magyarországi szerbség kulturájának hordozója legyen. Uj szervezetet és alapszabályokat készített, melyeknek első cikkelye a szerbség művelődésének előmozdítását mindennemű törvényes eszközzel teszi a Matica feladatává. Tökölj nagy szelleme nem elégedett meg azzal, hogy a Matica egyszerű könyvkiadó intézet legyen, egy erőteljes közművelődési központtá akarta tenni a Maticát. Ez sikerült is neki és Tökölj szelleme ma is irányítója működésének és szervezetének. Tökölj meghalt 1842-ben. Még halála előtt alapította egyetemi hallgatók részére a Tököljnumot, melyet végrendeletében általános örökösévé tett s igazgatását a Maticára bízta. Ugyanott volt elhelyezve a Letopisz szerkesztősége és a Matica könyvtára. Az 1848-iki harcok után a nemzetiségek helyzete sok tekintetben változott, Budapest sem volt már a magyarországi szerbség központja, a sulypont Ujvidékre került s a Pesten székelő Matica tagjai előtől távol lévén, a tagok száma folyton apadt.

Ezen körülményekkel számot vetvén az intéző férfiak 1851. augusztus 18-án elhatározták, hogy a Maticát átteszik Ujvidékre. Sok horce—hurca után a politikai hatóságok makacssága és el-

lenállása folytán csak 1863-ban adta meg a király az engedélyt a Matica székhelyének Ujvidékre való áthelyezéséhez.

Egynemely az alkotmány szövegében történt apró változtatás után a Matica átköltözött Ujvidékre s itt 1864. évi április 30-án tartott nagygyűléssel megkezdte működését. E ténnyel új korszak kezdődött a Matica életében, új alkotmány, új helyzet, javarésben új tagok működnek a társulatban. A tisztújító közgyűlésen elnöké Atanackovics Plató novisadi püspököt, a szerbség bőkezű jótévedjét választották, alelnök Hadzsics Jován titkár pedig Hadzsics Antal lett.

A Matica tevékenysége a következő években egyaránt fokozódott, a társulat működésében tervszerűséget észlelünk, a régi nyelvészeti viták elmúltak, irodalmi tevékenységét pedig egyöntetűvé teszi a „Letopisz“ és „Matica“ két folyóirat egybeolvasztása.

A Matica a szerb nemzet személfénye, művelődésének centruma, kegyelettel és meleg érdeklődéssel viseltetnek működése iránt. Bőkezű alapítványait is a kegyelet hozta létre. Tökölj Száva összes vágyonát a Maticára hagyta, ugyancsak Trandafil Mária. Karagyorgyevics Sándor herceg 75.000 forintot hagyományozott.

A tudományos irodalom ápolása mellett figyelemmel volt a „Matica“ a köznépművelődésének emelésére is. Népies stílusban írt oktató könyveket adott ki „Knjige za narod“ cím alatt. A Maticát létrehozta és fölnevelte a magyarországi szerbségnek saját művelődése iránt való érdeklődése, annak éltető eleme ma is a szerb nemzet kulturája.

A „Matica“ jubileumi ünnepélye alkalmából Almanahot fog kiadni, amelyben Dr. Radojcsin Nikola, Ivics Aleksza, Vrhovac Radivoj Dr. Hadzsi Jován, Petrovics Milán Csirics Kamenko Dr. Jovanovics Mirkó Dr. Korics Mirkó és Lotics Ljubomir fognak irodalmi munkáival közreműködni. A jubileumi ünnepségek Szent Száva napján fognak kezdődni.

A magyar filmfeliratok sorsa

A belügyminiszteri rendelet nem tiltja be a magyar feliratokat
A rendőrség tévesen magyarázza a rendeletet

A belügyminiszterium az alábbi rendeletet küldte a kerületi főispánhoz, amely azt továbbította a novisadi rendőrséghez.

„Zagrebban bizottság működik, amely cenzurálja a filmeket és azonkívül, hogy átnézi a filmek tartalmát, vigyáz arra is, hogy a filmfeliratok és filmszövegek államnyelvűek legyenek és csak ilyen filmeket engedélyez.

A Vojvodinában azonban igen sok mozgó, hogy teljesítse közönsége óhaját, magyar nyelvű szöveggel mutatja be filmjeit, ami azt jelenti, hogy a filmek tulajdonosai, a cenzura után megváltoztatják a filmek feliratait.

Miután a belügyminiszter az ez évi 7181. számú rendelete értelmében a filmfeliratosoknak államnyelvűeknek kell lenniök, rendelje el alárendelt hatósá-

gainak a Vojvodinában, közöljék a mozgóképszínházak tulajdonosaival, — hogy a filmfeliratokat és szövegeket a fennálló rendelet értelmében szövegezzék meg, ellenkező esetben tiltsák be a filmeket“.

Ez a rendelet nem tiltja ki a filmek magyar feliratát, hanem csak azt rendeli el, hogy a film feliratnak államnyelvűnek kell lenni, emellett azonban — a rendelet helyes értelmezése esetén — lehet más nyelvű feliratot is használni. Épen azért érthetetlen hogy a vajdasági rendőrségek úgy értelmezik a rendeletet, mintha ez megtiltana a magyar nyelvű filmfeliratokat.

A novisadi moztulajdonosokkal tegnap közölték, hogy csak augusztus 1-ig használhatnak magyar feliratu filmeket. Azt hisszük, hogy a mozgó tulajdonosoknak ell kellene járniok a belügyminisztériumban, hogy az tisztázza a kérdést, mert a belügyminisztériumnak nem állhat érdekében beszüntetni a magyar filmfeliratokat és így elriasztva a moziktól a magyar közönséget, a moztulajdonosoknak és az államnak is kárt okozni.

Beck János

papirkereskedése és
könyvtárája
HOVI SAD, Futaki ut 94.

Állandó a nagy választék
képeslap újdonságokban.

Nagy raktár dívtos, modern
levélpapirokban.

Iskolacikkek, író- és rajz-
szerek, képeslap albumok,
emlékkönyvek a leg-
olcsóbb áron.

Géperőre berendezett
modern könyvtárája

Utolsó hét! Huzás 13 14-én. Ne
lasson el sorsjegyet venni Vojvodjanska
Trgovačka Agencijánál Novisad Kr. Petra 29

Vizumokat, utleveleket, beutazási

és tartózkodási engedélyeket az összes
követtségeknek, valamint hálókocsai és
vasúti jegyeket a leggyorsabban és
legolcsóbban beszerez a novisadi leg-
régibb utazási iroda

Vojvodanska Trgovačka Agencija
1273 Novisad, Kralja Petra ul. 29. 1-8

Falusi levelek

VII. levél

Motto: Szavak, nevek, ti öltök
minket! Vörösmarty

Borongós, esős napok húzódtak végig a határon. Szürke felhőfátyolba göngyöltették a Fruska Gora távolból kékítő gerincét. A levegő telítve volt elektromossággal. Villámlás, — dörgés, — villámlás — dörgés.

Beteges nyugtalanságomat nem tudtam visszafojtani. — Szeretem a rövid, langyos záporosót. Pörge ciklonok vidám esői, — melyek ripsz-ropsz kergetik a kacagó aratókat a félszerbe, egy kis félórai tereferére — mindig jóleső érzést keltenek bennem. — Ellenben az ilyen háromnapos, bus — borongós esők úgy szétáztatják minden energiámat, — mint a tej a ropogós zsemlyét. . .

A légköri villamosság határideje, hosszú esőzés alatt sokszor károsan tör idegre, izomra és azt elernyeszti. Nemcsak a makrokosmos — de a mikrokosmos is háborog. Hangulatom együtt oscillál a légkörrel. Idegeim elektrotonusban merülnek ki.

Valahogy így állapította ezt meg a nagybácssim felesége. — ki férje mellett, — falusi jegyzősége alatt elérte

Berczik Árpád újságíró parodiájának falusi libába ojtott kékharsnyás fonákját.

Már három napja ott ül atyám szobájában és ápol, ápol, ápol. Oh, ha Vészi Margit látná, — milyen gyönyörű fejezetet szentelne neki, mert hát ami igaz — igaz, Fruzi tanti figyelmességben vetekszik bármelyik svéd vöröskeresztes ápolónővel. Még a háboruban tanulta. Büszke is rá. Figyelmességének expansiója háttérbe szorította a család minden tagját. Egyedül uralkodik a beteg mellett. Szegény atyám! — milyen finom lelkű, uriember vagy, hogy mindez el tudod viselni. — Jóságos szemeiddel kíséred lendületes mozdulatait. — Mint már irtam Berczik Árpád újságírójának szavaival beszél. Már mindannyonkat teletömött idegen szavaival. Ha Berczik újságírója így kezdhette Európa helyzetéről vallott nézeteit: „Individualis politikám esszenciája specialiter abban kulminál, hogy azok a dilemmák, differenciák, konflagraciók és konfliktusok megszünjenek, amelyek az európai konfigurációban kooperáló kabinetek kollektív akciójának rezultatumaképpen a garantizott pacifikációt nullifikálhatnák.“ — Akkor az én kiagyalt szócsigázó nagynéném is megteheti. Meg

is teszi. Már a cseléd is aimable rouének (émabl rué) szólítja a tehenest,

— Már nem is mondjuk, hogy Fruzi tanti, — persze csak egymás között, — hanem „émabl rué“. — Mert, hát úgy beszél a tanti, mint a sok nyelven beszélő, — de egyet sem tudó Vay gróf. . ki valamelyik tengeri hajón vigasztalta anno dacumal a kivándorló magyarokat.

Fruzi tanti is vigasztalja, ápolja atyámát.

Nagybátyám, — a jegyző ur, — most gabonaügynök. Uton van. — A bánáti gazdák között jó neve van. Valamikor főkortesé volt a munkapártunk. Ezzel elérte, hogy munkanélkülíthetett. Született ünnepi szónok és anekdotázó, — kinek, ha becsip, — ma is kibuggyan husos ajakán, — parancsolj méltóságos uram! — Fruzi tanti a megyei bálon ismerte meg, hova mezei jogász korában a princípálisával ruccant föl. A Földváry familia híres volt a Bácskában. Fruzi tanti pedig ragyogó szépség.

— Ma is frappirozva érzem magam, — oh tempi passati — ha reá gondolok! — mondja „émabl rué“ néni visszasóhajtásaiban.

Mon pi kör, — micsoda presztizsem volt!! . . és a természetem olyan szilfidí..

(zokogás.) — Nem csodálta senki, hogy Mátray belémszeretett. . . De ő sem volt csunya.

Karcsu. Jó táncos! . . .
Este, vacsora után. hosszasan elbeszélget. Már félek a vacsorától.

Ha csak lehet ürügyet keresek a távozásra.

Várj még egy — kis minutát! Aztán házait, vagy az őseim vonásait keresi arcomon.

Az orrom Földváry orr, — de a szemöldököm Bolzay. (Anyám Bolzay leány.) Valahogy így vizsgálhatta Harry Schumann a Liebknecht fejét és kereste rajtuk Luther Márton vonásait. Még a dedőregapjukét is végigszemezte, hátha az öreg Liebknecht György professzor ur jobban hasonlított a híres baráthoz. . . de hát — semmi hasonlóság nincs. . .

Majd a régi dicsőség emlékei hevitik . . . a három Földváry gyerek legendás viselkedése. — Igaz, hogyan volt köztünk más, — csak névrokoni kapcsolat. . . de az idő olyan engedékeny. . . Minél nagyobb a távolság fölmenő ágon — annál nagyobb emberek voltak őseink. . . Nem csoda, hiszen Ádám apánk még magával az Urral társalgott.

A novisadi lövészegyesület

legutóbbi versenyeinek részletes eredménye

A novisadi Polgári Céllovász Egyesület május 31-én, valamint június 14-én és 21-én lövészversenyt tartott, amelyek részletes eredményeit most tették közzé az alábbiakban:

Legjobb találatok (Mélylövészet):

1. Jónitz István	I. díj	20 Napoleon-d'or
2. Cervesz Antal	II. díj	2 ezüst ötödínáros
3. Sipos János	III. díj	1 ezüst ötödínáros
4. Zs. Bogdanovics	IV. díj	1 ezüst ötödínáros

Legtöbb találat (Körlövészet):

1. Jónitz István	12 poen	10 frank
2. Sipos János	6 poen	2 ezüst ötödínáros
3. Zs. Bogdanovics	12 poen	1 ezüst ötödínáros
4. Cervesz Antal	12 poen	1 ezüst ötödínáros

A lövészversenyt július 12-én, vasárnap délután fél 3 órai kezdettel folytatják a Lövöldében.

Arcképes igazolványt kapnak a biciklisták

A főkapitányi hivatal felhívása a novisadi kerékpárosokhoz

A rendőrfőkapitányi hivatal Kap. Br. 4310/1925. szám alatt felszólítja az összes novisadi kerékpárosokat, hogy arcképes igazolványuk kiállítására céljából a jövő héttől kezdve a következő sorrendben jelentkezzenek Mátics kapitány irodájában (Városháza, földszint 5. sz. szoba):

1-től 150-ig	július 13-án
150-től 300-ig	" 14-én
301-től 450-ig	" 15-én
451-től 600-ig	" 16-án
601-től 750-ig	" 17-én
751-től 900-ig	" 18-án
901-től 1050-ig	" 21-én

Ezen számok tulajdonosai a fenti sorrendben mindennap délután fél 3 és 5 óra között, míg az 1050-nél magasabb jelzésűek a fenti napok bármelyikén délelőtt 11 és 12 óra között jelentkezhetnek Mátics kapitány irodájában. Aki az igazolványt nem szerzi be, azt előállítják és a rendelet be nem tartása miatt szigorúan megbüntetik.

„JUGOSLAVIJA“

Általános Biztosító Társaság
Novisad. Zrinyi Petar ul. 36.

TELEFON: 55.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával.

Ha aztán lehet, — a szobámba sietek. Különbösen is sok a gondom. Minden a kezemen. A szálláson már aratnak az árpát, ha az eső nem verné.

A buza is hamarosan kasza alá kerül. Még így is ki kell néha néznie a tanyára.

Az uton aztán van idő a gondolkodásra. Meg is fordul a fejemben mindenféle. — Valóságos gondolatok vendégfogadója a lelkem. Vagy órákat költök Ady, Babits verseire. Aztán dudolom őket:

Tengerpart, alkony, kis hotel-szoba.
Elment, nem látom többé már soha.
Elment, nem látom többé már soha...
(Ady)

Aztán hosszasan Bellára gondolok... Aztán Babits: Anyám nevére c. versét dudolom:

Hajnalka volt az édesanyám,
Hajnalka születtem én.
S lelkemben már ily fiatalon
Nincs hajnal, semmi remény,
Nincs hajnal, semmi vidámság,
Nincs hajnal, nincsen öröm,
Hajnalka volt az édesanyám
S csak alkony az örököm.

Igen én vagyok az utolsó Földvári, A híres Földváryak utolsó sarja.

A rokonság érdeklődése azért oly élénk. Még a legtávolabbi lakó és már

Egy király dédunokája él Novisadon

A Délbácska munkatársa felkereste Katerinics Olga grófnőt, aki II. Jakab király dédunokája és a világhírű Tarnovszka grófnő nővére

Érdekes visszaemlékezések a Tarnovszka bünörre

Az orosz emigráció Novisadon élő tagjai között rendkívül sok érdekes emberrel találkozunk. Híres történelmi nevet viselő arisztokrata családok telepedtek le az országban, a Galicín hercegek, a Dolgoruckiak, hírneves hadvezérek és az orosz udvar tagjai, akiket a bolsevizmus vihara száműzött idegen országrészekbe, ahol keserves munka árán szerzik meg a mindennapi élet szükségleteit, akiket a forradalom vihara tett hontalanná, hogy idegen hazában találjanak nyugalmat és békét a sok szenvedés után.

Novisadon is telepedtek le híres orosz családok ivadéka, miniszterek, tábornokok a volt cári udvar előkelőségei, akik a legnehezebb fizikai munkától sem riadnak vissza, hogy a mai nehéz viszonyok mellett saját és családjuk életfentartását biztosítsák. A lemondás rettenetes csalódása már sok orosznak fegyvert nyomott a kezébe, az impulzív orosz lélek nem tud megbékülni a megváltozott viszonyokkal. Azok azonban, akik görcsösen ragaszkodnak az élethez a sok nyomorúság és szenvedés dacára is szembenéznek az élet terheivel és továbbá is vonzólják szomorú sorsukat a bizonytalanság felé.

A legérdekesebb ezek között családi származására is a legelőkelőbb, Katerinics Olga grófnő, aki már négy éve él Novisadon.

A még mindig szép és előkelő hölgy a katolikus hitközség házában rendezett be egy régiségi bizományi raktárt, ahol értékes antikvitások eladásával foglalkozik. Katerinics Olga szinte páratlanul érdekes multra tekinthet vissza. Férje Katerinics Mitrofan Harkovi kormányzó volt, anyja az ir származású O'Rourke grófnő, dédapja pedig

II. Jakab király volt

aki 1710-ben uralkodott és az irországi dinasztia bukása után Oroszországba vándorolt ki. Katerinics Olga egyuttal nővére a világhírű Tarnovszka grófnőnek, akit annak idején gyilkosságra való felbujtás miatt Velencében öt évi fegyházra ítélték.

A Délbácska munkatársa felkereste Katerinics Olgát, aki szenzációs részleteket mondott el családjáról és multjáról.

— A legelőkelőbb orosz dinasztia-ból származom — mondotta a grófnő. Királyi vér folyik ereimben s bár ez időszertint szomorú és tragikus viszonyok között élek, mégis büszke vagyok a családomra. Nagypám O'Rourke gróf Szerbia függetlenségi harcaiban is élénken részt vett. 1810-ben nagypám, aki akkor orosz tábornok volt, az

ó-szerbiai harcokban küzdött és felszabadította O-Szerbiát a török uralom alól. Száz évvel később, 1910-ben a szerbiai Varvarinában szobrot emeltek nagypámnak, a leleplezési ünnepélyen Péter király, a trónörökös, az egész udvar, a miniszterek és óriási közönség vett részt. A szobron a következő felírás van bevéve:

Generalu Grafu O'Rourku, zapovedniku ruske vojske u boju na varvarinskom polju i ostaloj braći Rusima borcima u spomen mnogogodišnjeg boja zahvalni Cerničani, 1910. godine. U slozi je Slovenima snaga!

(Gróf O'Rourke tábornok, a varvarinói mezőn vívott harcokban részt vett orosz csapatok parancsnokának és többi orosz testvéreinek a sok évi harcok emlékeztetése a hálás Csemnicseknél 1910-ik évben. Az összetartásban van a szlávok ereje!)

Epizódok az életéből

— En 1879-ben születtem Kievből — folytatja a grófnő — és a legelőkelőbb nevelésben részesültem. Nagypám és apám is a mágánok egyesületének elnöke volt, nagypám pedig a Dolgorucki hercegi családból származott. Nevelésemnek köszönhetem, hogy hét nyelven beszéllek tökéletesen és művészi zongorázom. Öten voltunk gyermekek a házban, köztük szerencsétlen nővérem Tarnovszka grófnő, aki később világraszóló kalandjaival vonta magára ugyiszólván az egész földkerekség figyelmét. Ez volt életemnek legszomorúbb epizódja és még ma is borzadva gondolok vissza azokra az időkre. Nővérem gyönyörű leány volt, szépségével elbájolta az egész kormányzóságot, csodájára jártak az arisztokrácia tagjai és halálos párbajokat vívtak egymásközött, hogy elnyerjék szerelmét. Apám egy előkelő hercegi család legfiatalabb ivadékával akarta összeházasítani, de nővérem szerelemre lobbant Tarnovszki gróf iránt, akinek Ukrajnában voltak birtokai és aki nővéremet 18 éves korában el is vette.

A fiatal pár a gróf birtokaira vonult ahol kezdetben békés családi életet éltek. A gróf azonban könnyelműség és hűtlenség folytán mindinkább eltávolodott feleségétől és a szerencsétlen asszony, aki tudott férje hűtlenségéről házas életének legnagyobb részét a szülői háznál töltötte.

Egy alkalommal Borzevszki József, fiatal lengyel nemessel ismerkedett meg nővérem. Borzevszki halálosan beleszeretett a fiatal asszonyba, aki viszo-

noza is szerelmét és válni akart az urától. Ekkor Tarnovszkiban felébredt a megsértett hiúság és egy nyári napon, amikor Borzevszki automobil kitérőre akart indulni nővéremmel, három revolver golyóval leterítette vetélytársát. Borzevszki halálos sebeit a Krimben gyógyította, de rövidesen a merénylet után meghalt, Tarnovszkit a bíróság felmentette.

A velencei merénylet

Tarnovszka később elvált az urától és Komarovszki gróffal jegyezte el magát. A nagystílű asszony 1907-ben megismerkedett Velencében Naumov gróffal, aki szintén halálosan beteszeretett nővérembe. Komarovszki gróf azonban utjában volt Naumovnak; egy alkalommal megleste vetélytársát a Dogék palotája előtt és revolverével agyonlőtte.

Óriási szenzációt keltett a gyilkos merénylet az egész világban. A fáma felkapta Tarnovszka grófnő nevét és a gyilkosságban való állítólagos részessége miatt fejét követelte a közhangulat. A bíróság nővéremet is perbe fogta, bűnrészességgel vádolta, a tárgyaláson részt vett az egész kontinens sajtója. A velencei törvényszék több napi tárgyalás után Naumovot halálra, nővéremet pedig öt évi fegyházra ítélte.

Mint a futótűz terjedt el az egész világon az ítélet híre, Tarnovszka grófnőből világszenzáció lett. A család és előkelő összeköttetései közbelépésére a felsőbb bíróság megváltoztatta az ítéletet és kolostorban töltendő 5 évi száműzésre ítélte Tarnovszka grófnőt.

Nővérem az egész büntetési időt ki is töltötte az egyik olaszországi kolostorban. Amikor onnan kikerült a szenzációéhes sajtó valósággal megröghanta. Kétezer interjú jelent meg annak idején a világsajtóban, az amerikaiak külön riportereket küldtek Olaszországba, akik nővérem ártatlanságát hangoztatták a lapok hasábjain. Végül egy dussgazdag amerikai kérte meg a kezét és nővérem kivándorolt vele Amerikába, ahol azóta valószínűleg meghalt, mert évekig nem jelentkezett és a mai napig sem tudok semmit szegény nővérem kalandos sorsáról. Nem szeretek visszaemlékezni azokra a szomorú időkre.

A bolsevizmus kitörése után

Viszontagságos kalandok után Jugoszláviába menekültem — végzi be érdekes emlékezéseit Katerinics Olga. Az uramat, aki az utolsó pillanatig Harkov kormányzója volt, a bolsevikiek meggyilkolták, én pedig egész vagyonomat visszahagyva, csak egynéhány értékesebb ékszert elrejtve, Jugoszláviába utaztam, ahol másodszer mentem férjhez Tokarev orosz ezredeshez. Ez időszertint antikvitások eladásával foglalkozom és keservesen keresem meg kenyereimet.

A szegény asszony felsőhajtóit és könnyek ragyogtak szemében. A mult árnya suhant el mellette, a fény, a pompa, a szerelem és boldogság, s a jelen valósága; a szenvedés és nyomorúság. Melegen szorította meg kezemet az ir király ivadéka, amikor elbucsztam. Még sokáig hangzott utánam keserves zokogása. K. A.

Nevető-est az Apolló-ban

július hó 12-én

UJ! UJ!

1. A békák választanak

Csodás technikájú állatfilm 2 felv.

2. „Ő“ és az autója

2 felvonásos vígjáték. Főszereplő: HAROLD LLOYD.

3. Hálókocsi ellenőre

Szenzációs vígjáték 3 felv. Főszereplőben HAROLD LLOYD.

Minden méretű és minőségű
SZÖNYEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódainál, Novisad.

elfelejtett rokonai vonzalmak is újra kizöldültek és leveleket hajtanak. Egyszerre mindenki annyira ráér levelezni. Valamelyik távoli rokonunk, már a keresztnevet sem tudom, hosszú levélben jelentette be látogatását. Ráér. Törvényszéki bíró. Nyári szünetet élvezni a „kies Bácskát szemelte ki, hol aranykalászt lenget az esti szellő... Sőt még régi osztálytársai közül is többen irtak. Valami Huziják nevű viruló leányának akarja itt megmutatni a délibábót és megkóstoltatni vele a tarhót. Ő meg hoz 25 üveg szlatvinit és echt lipthói turót, ha a vakációja megkezdődik. Számítantánár Körömbányán valamelyik leányiskolában. „Erzse lyánya“ most végezte a képezdét. És ha már az öregek olyan jóban voltak egymással, — miért ne lehetnének a fiatalok is A Gyetvay-gyerek is most lett kíváncsi a kertünkre Szeretné megmutatni a hugának. Egyszerre annyi leányfej tekint felém, — mint a buza közül a pipacs. Szőke, barna leányfejek...

Nem csoda, huszonnyolc éves vagyok. Ille né már asszony után nézni. De hát minél tovább várok, — annál jobban félek. Hej, ha a két bátyám élne, — majd megmutatnak nek, hogy hogyan kell csinálni. Szegények elestek

a háboruban. Én a legkisebb Földvári fiu pedig — olyan gyáva vagyok...

Eleinte mindennap elfáradtam a sok járás kelésben. A cselédség nem szokott még hozzám. Nem olyan betörtök, mint Huysmans egyik regényének két öreg cselédje, kik úgy tapadtak Esseintes ur szeméire, — mint a zarándokok a csodatevő ereklyére. Ezek bizony többet megmentettek maguktól — maguknak. Már csak a munkarejüket adják, — majdnem csak a fogyasztott kalóriát fizetem. A lelkük már idegen tőlem. Anyám többször el-elmondogatja, hol vannak a régi, bizalmas, meghitt, gyermeki szeretettel ragaszkodó cselédék, szolgák, béresek, napszámosok, kocsisok, tehenesek, udvarosok, mindenesek?

Mintha valami ragály ragadta volna el őket. A háboru után egyszerre eltűntek, mint a vándormadarak.

Most, — mikor e sorokat írom, a ház csendes. Éjjeli körül jár az idő. Az eső elállt. — Az égen ragyognak a csillagok. Nézem őket. A lelkem felsír hozzájuk. Mi lesz? Miért élnek? Miért élünk?

A holdkorong tovább bolyong büszkén... Keresztül uszva csillagok üszkén.

Földvári János.

HIREK

Szláv költők

Krklec Gusztáv:

Dráma, dalban

Van nékem piruló arám
Öreg sétatomb is van.
Van ám!

Ma éjjel a hold
Buzán, gyümölcsösön át
Szaladt idáig, mi volt neki a gát?
Begyessen, fiatalon
Ugort és ujjá zörrent az üvegen.

Kék iv, idegen iv
Kocog ablakom üvegén
Jöjj! — szól — testvéred hív
Az ut.
Hát készülj az utra legény.

Ma éjjel messzi vízre öreg botom
Hová kívánsi szél se fűtt
Oda mék
S hajnalra készen az ék
Selyem ék
Egy asszony hullt tetemére.

Kijélek, kik ez éket fűzik
S az ablak alatt?
Kik játszik Debussyt?

Krklec Gusztáv:

Halál megdicsérése

Ki tudja?
Nem élet-e a halál,
Nem halál-e az élet?
Ki tudja, hol a határ
s a határok meddig érnek,

mint rossz álmok tűnnek az évek
s minden halálunk
Világ, kisdéd, bimbózás, élet.

Valaha csillag szeme voltam, tűnő,
vagy hervadó levélke, sárge,
talán nemes vad, vízbe, sárba
kergetett szarvaslő?

Ki tudja, remekbe készült ládika
[lehettem
Ébenből vágott hajszálnyi fűrés
S Madonna szemét jaragta rám a
[művész.

És ki tudja?
Mivé leszek vajjon.
En nem. Disztelen kis hajóm
Nem hosszú utját beuszta.
Előtem soh'se látott pusztá
terül, vén vérem varangy
lakása s a fogam vásik.

Itt van (itt kell lenni valahol)
Az az élet, az a másik.

Fordította: Debreczeni József

A „DÉLBÁCSKA” OLVASÓI

és vidéki árusítói részéről utóbbi időben számos panasz merült fel, hogy rendellenül kapják a lapot. A posta némely vidéki helyre csak 2-3 napos késéssel kézbesíti a lapot, miáltal olvasóink táborában bizonyos elégtelenség észlelhető. Felkérjük tehát olvasóinkat, hogy minden egyes esetet azonnal jelentsenek be lapunk kiadóhivatalába, hogy sürgősen intézkedhessünk a novisadi posta igazgatóságánál a késedelmes kézbesítés orvoslása miatt. Ugyancsak az illetékes póstahivatalnál is reklamáljanak meg minden egyes késedelmet a lap kézbesítése körül.

— **Márton Mátyás apátplébános ünneplése.** A katolikus egyházmegye egyik legkiválóbb tagját, Márton Mátyás sztarakanjizsai apátplébánost nagy kitüntetés érte. Ő Szentsége pápai prelátussá nevezte ki a nagyműveltségű és országszerető népszerű apátplébánost. A kitüntetés alkalmából az ujonnan kinevezett prelátust meleg ünneplésben részesítették hívei. Az ünneplést fényes istentisztelet vezette be, mely után ünnepi bankett keretében üdvözölték a népszerű egyházférfit. Az ünnepélyen az apostoli adminisztratura részéről Skenderovics titkár és Hirka Balázs káplán vettek részt. Starakanjizsa népe pedig meleg óvációban részesítette Márton Mátyást.

— **A francia nap.** A tartalékos tisztek egyesülete ezennel felhívja Novisad és környéke valamennyi tartalékos tisztjét, hogy a július 14-én rendezendő francia napon testületileg vegyenek részt. Találkozás ugyanaznap délelőtt fél 11 órakor a városháza előtt, lehetőleg ünnepi ruhában és kitüntetésekkel.

— **Üzletzárás a francia napon.** A novisadi kereskedelmi és iparkamara felkéri a kereskedőket és iparosokat, hogy július 14-én, kedden délelőtt 10 órától 12 óráig, amikor az összes templomokban requiem lesz a háboruban elesett francia katonákért, tartsák zárva üzleteiket.

— **A beogradi katonai akadémia növendékei Novisadon.** A beogradi katonai akadémiai növendékei tegnap Novisadra érkeztek és megtekintették a város nevezetességeit. Délben megjelentek a reptelőterem, ahol a reptelők gyakorlatain vettek részt. Az elegáns, pirosnadrágos fiúk nagy feltűnést keltek a novisadi korzón.

— **A vadászpuska-engedélyek.** A belügyminiszter egyik legutóbbi kelt rendelete értelmében vadászpuska tartására a rendőrhatalóságok csak azoknak adhatnak engedélyt, akik igaz lják, hogy tagjai valamilyen vadászegyesületnek. Erre a megszigorításra azért volt szükség, mert a szállások lakossága annak dacára, hogy vadászbírellettel nem igen rendelkezik, sűrűn használta a vadászpuskát. Önvédelmi célokból kizárólag revolverre és pisztolyra adható ki tartási engedély.

— **Anyakönyvi kimutatás** folyó évi július 6. napjától folyó évi július 12. napjáig. Született összesen 15 (tizenöt) gyermek és pedig 8 (nyolc) fiú és 7 (hét) leány. Elhalt összesen 21 (huszonegy) egyén és pedig: Kis Dániel kocsis, 36 éves. Pernar Gáspár postaalkalmazott, 18 éves (Lipice.) Kosztits Aleksander kereskedő, 62 éves. Titov Josiph, 1 hónapos. Pap István asztalossegéd, 25 éves. Sztanov Lyuba kereskedő, 57 éves. Gazsa Viktória, 8 napos. Hegedüs Zsigmond nyug. postafőtiszt, 68 éves. Debevez utónevét nem kapott fiú-gyermek, 3 óra. Özv. Szamolányi Mátyásné szül. Fiszer Anna, 67 éves. Pásztor Gizella gyári munkásné, 20 éves. Özv. Jamniczky Jánosné, szül. Fetter Julianna, 60 éves. Özv. Spitz Mihályné szül. Bertók Mária, 68 éves. Arsenits ován, 4 éves. Kozsik Márton villamos-szerelő, 52 éves. Vukovits Katarina napszámosné, 71 éves. Milosev Gyóka napszámos, 75 éves (Káty.) Bujdosó utónevét nem kapott leány-gyermek, 3 napos. Mátics Teodóra, 26 napos. Hümpfner Karolina háztartási, 69 éves. Özv. Máj Mátyásné szül. Detling Terézia napszámosné, 65 éves (Odzsaci.) Házasságot kötött összesen 4 (négy) pár és pedig: Koschier Alfréd magánhivatalnok és Weisz Katalin. Farkas András szobafestő-segéd és Sztójkov Kristina. Krsztics Mirko lakatos és Polovina Katica (Gospogoyinca.) Khin Ferenc szobafestő-segéd és Malcsics Mária.

— **A diákok lakáskérdése.** A novisadi fiugimnázium tanári kara határozatot hozott, mely szerint azon lakásadók, akik diákokat akarnak elhelyezni maguknál, kötelesek ebbeli szándékukat legkésőbb augusztus 1-ig a gimnázium igazgatóságánál bejelenteni.

— **A legbiztosabb és legjövendőbb tőkebefektetés! Dollár és dinár megtakarított készpénzt ki helyezi budapesti bérházakra, gyártelepekre és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra 1. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 30% kamattal Magyarországon békebeli legtekinthetőbb, tőkelegelőbb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítva 1906. évben. Szóbeli és írásbeli felvilágosítással szívesen szolgálunk S. H. S.-ban fennálló bankképviselleteink.** 1161-3-12

— **Vojnovics Brana nyilatkozata.** Vojnovics Brana dr. a Nemzeti Színház igazgatója a következő sorok közlésére kért fel bennünket: „B. lapjuk június 28-iki számában egy cikk jelent meg, amelyben a novisadi színházi viszonyokról nyújtott adataimat közölték. Miután nem bírom a magyar nyelvet, másoktól értesültem, hogy cikkükben Trifunovics Misa úrról is megem-

lekeznek mint egy olyan emberről, akit egyetlenegy színházigazgató sem látna szívesen a közoktatásügyi miniszter helyén. ha tényleg ilyen formában jelent meg a cikk, amelyhez én szolgáltatottam az adatokat a velem folytatott beszélgetésük alkalmával, kérem annak a megállapítását, hogy én ezt nem mondtam és még kevésbé van ilyen véleményem Trifunovics Misa úrról. Fogadják szerkesztő ur nagybecsülsésem stb. Dr. Vojnovics Brana, a novisadi nemzeti színház igazgatója. — Fenti nyilatkozathoz csak annyit akarunk megjegyezni, hogy az említett cikkben sehol sem állítottuk, hogy Vojnovics Brana dr. Trifunovics Misa úrról bármilyen formában is nyilatkozott volna, a cikk végén foglalt kitétel kizárólag saját megjegyzésünk volt s így Vojnovics dr. helyreigazítása nem aktuális, mert semmit sem igazít helyre.

— **Eljegyzés.** Bársony Ilonka urleány (Novisad) és Fülöp Mihály kereskedő (Novisad) jegyesek. (F. hó 11. Minden külön értesítés helyett.)

— **Meghosszabították az ipari kiállításra való jelentkezés határidejét.** Suboticáról jelentik: A kiállítási bizottság határozata értelmében az ipari kiállításra való jelentkezés határidejét július 31-ig hosszabították meg.

— **A pénteki strand verekedés.** Egy helybeli lap tegnapi számában a strand verekedéssel kapcsolatban megírta, hogy Horvátovcics Száva rendőr több strandoló ifjút megfofozot. A főkapitányság annak közlésére kért fel bennünket, hogy Horvátovcics Száva csak volt rendőr, aki már kilépett a rendőrség kötelékéből. Horvátovcics ezidőszent a strand szolgálatában áll, de miután bebizonyult, hogy még mindig rendőri ruhát visel, a főkapitány legszigoribban felelősségre fogja vonni.

— **Esküvő.** Pavelka Erzsike és Szabó Ferenc (Novisad) f. hó 12-én tartották esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Dollár és dinár megtakarított készpénzt magyar mezőgazdákna, a magyar gyáriparban és magyar árukereskedelemben heti 30% kamattal gyümölcsöszteti Magyarországon békebeli legtekinthetőbb, tőkelegelőbb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási éve: 1906. Üzleti forgótőkéje: 1 millió aranykorona.**

— **Végre közeledünk a régi békevilághoz.** Legáltalában ezen a téren, tapasztalható a régi időkhez való visszatérés hogy a helybeli jól ismert Grünberger Mór szabó cég, a háború előtti módszer szerint elsőnek bevezette azt a régen nélkülözött és czélszerű újítást, hogy tisztviselőknél készit olcsó és jó ruhákat 300-500 dináros havi részlet törlesztésre, ami a mai nehéz viszonyok mellett olyan nagy halladás, hogy bizton megérdemli a cég, hogy ebben a vállalkozásában pártolják.

— **Esküvő.** Riemann Vilmos (Novisad) és Milovánovics Miodrag (Kragujevac) ma d. e. 11 órakor tartják esküvőjüket az Uspenska-templomban.

— **Négy hónap ötezer dinárért.** Gautner Rezső a villamos telep igazgatója az év áprilisában 20.000 dinárt akart átadni a telep pénztárosának. A pénzt kabátja zsebében levő tárcájába tette a kabátot pedig — miután közben ebédelni ment — az előszobában felakasztotta. Ebéd után bement a pénztárba és átadta a pénzt a pénztárosnak, aki megszemlálta a pénzt de csak 15.000 dinárt számlált. Gautner azonnal kérdőre vonta cselédjét és a nála levő Bíró Erzsit, ezek azonban tagadták, hogy ellopják volna a pénzt. Gautner erre rájuk zárta az ajtót és értesítette a rendőrséget a lopásról. A kiküldött rendőr egy szekrény alatt meg is találta az 5000 dinárt. Bíró Erzsit bevalotta, hogy ő akarta ellopni az ötezer dinárt mire a rendőrség letartóztatta. A novisadi törvényszék büntetőtanácsa tegnap tárgyalta Bíró Erzsit ügyét és négy havi fogságra ítélte.

(x) **A kanális tuloldalán,** a Temerinuton, a Lisic ujjfatelepen mélyen le szállított árak mellett beszerezhető mindenemű építő anyag, de különösen kerítéshez szükséges *tölgyoszlopok, deszkák és lécek.* 711

— **Házasság.** Pálos Jolán (Budapest) és Winkle Károly házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Brutális rendőrtisztviselő.** Sentáról jelentik: A sentai rendőrség egy iszákos koldus feljelentésére néhány nappal ezelőtt letartóztatta Matyko Péter rokkantat, akit a feljelentő államellenes kijelentések megtételével gyanúsított. Matyko tagadta, hogy az inkriminált kitételeket használta volna, mire Lukovac Sztaojce rendőralkaptány bikacsókkal és gummibottal ugy összeverte a szerencsétlen embert, hogy az rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett. Matyko kiszabadulása után sérüléseiről orvosi látleletet véttet fel és súlyos testi sértés, valamint hivatalos hatalommal való visszaélés miatt megtette följelentését a bestiális rendőr ellen. Az eset olyan felháborodást keltett Sentán, hogy a polgárság a belügyminiszteriumban küldöttségileg fogja kérni a brutális ember azonnali elmozdítását.

— **Elhunyt magyar színművész.** Budapesti jelentés szerint ott pénteken egy szanatóriumban hosszas szenvedés után elhunyt Csillag Teréz a Nemzeti Színház örökös tagja, akitnek alakításai különösen Sardou és Molliere darabjaiban voltak felejthetetlenek. Az egész magyar színészet és kiterjedt rokonság gyászolja. A nagy magyar művésznek hatvanöt évét élt.

— **A sróbrani ügyvéd cselédje.** Dr. Faragó Jenő sróbrani orvos észrevette, hogy pénztárcáját valaki megdézsmálta, különösen tárcájának azon részét, amelyben az ezerdinárosok vannak. Faragó azonnal cselédjére Dobos Matildra gyanakodott és ezért a tárcájában tartott ezerdinárosokat jellel látta el. Mikor ismét eltűnt két ezer dinárosa, átkutatta Dobos Matild holmiját és két darab általa megjelölt ezerdináros talált ott. Feljelentésére a sróbrani csendőrség letartóztatta Dobos Matildot és beszállította a novisadi ügyészség fogszába. A novisadi törvényszék tegnap tárgyalta Dobos Matild ügyét, aki azzal védekezett, hogy Faragó dr. tudtával vette ki a pénzt, aki így akarta honorálni azokat a bizalmas szolgálatokat, amelyeket neki tett. Faragó Jenő a leghatározottabban tagadta Dobos Matild védekezését. A bíróság egy évi börtönrre ítélte Dobos Matildot.

— **Ki lopta el a krizantémokat?** Bartusz István múlt év november 23-án jelentést tett a rendőrségen, hogy éjjel valaki betört üvegházába és onnan 300-400 krizantémot lopott el 3-400 dinárértékben. Bartusz Adamovics Ilije beogradi kertészt gyanúsította a lopással, aki november 20-án virágot vásárolt nála. A krizantém lopás ügyét tegnap tárgyalta a novisadi törvényszék Adamovics Ilija a tegnapi tárgyaláson igazolta, hogy a kérdéses napon Beogradban tartózkodott, mire a bíróság felmentette a vád és következményei alól.

— **Dollár és dinár átutalásait kamatozó folyószámlai betétszámlára elfogadják és azt — teljes vagyoni felelősség mellett — évi 36% kamattal gyümölcsöszteti Magyarországon békebeli legtekinthetőbb, tőkelegelőbb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Folyószámla-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási éve: 1906. Irjon díjtalan pénzügyi tájékoztatóért.** 1163-3-12

— **Tolvaj lakótárs.** Mestrovics Stepan dalmáciai születésű 19 éves munkás Novisadon együtt lakott Kalinyin Petar nevű oroszral, egy napon, mikor Kalinyin nem volt otthon Mestrovics ellopta Kalinyin ruháit és Suboticára utazott, ahol lassanként eladogatta a lopott holmit. Miután Suboticán nem talált munkát, Somborba utazott, ahol Ignjacics Iván nevű munkással lakott, aki neki adta munkakönyvét. Mestrovics aztán Ignjacics munkakönyvével igazolta magát mindenhol. A bíróság tegnap tárgyalta Mestrovics Szspan ügyét és lopás és hamis név használata miatt egy évi börtönrre ítélte.

— **Ujból megjelenik „Az Ujság”.** Budapestről jelentik: Illetékes helyen megerősítik, hogy ma vasárnap ujból megjelenhetik „Az Ujság”, amely ezen-tul Ujság címen kerül olvasóink kezébe.

EZ NOVISAD

Önagsága a Strandon

Mindennap ott van a strandon. Három polgárijára és négy strandruhájára van. Özevgy édesanyja minden délelben ebédet visz neki, s a leányzó ekkor így köszön: Vén disznó! Este kétszáz lépésnyi távolságról kíséri a leányát, aki, ha rámutat anyjára, csak ennyit mond fitymálva: A bejárónőnk. És hogy most kijár a strandra. Ebédkijáró. És a Városháza előtt mindig azal válik el kíséretétől: Dolgom van az Apolló-irodában. Ekkor azonban már nagyon siet. Nem az Apolló-irodába persze. Keresztülüljár az átjárón és öt perc múlva elnyeli valamelyik külvárosi ucca sötétje...

Franciák és angolok a strandvendéglőben

Három hölgy. Mindhárom husz éven alul viseli magát. Mászt azonban alul nem viselnek. Bokájukon piros cipő virít és vékony karjaikon arany karperecek éktelenkednek. Bubifrizurások. A szőke franciául beszél, a másik kettő angolul válaszol. Fölényesek, hüvősek és előkelően idegenek. Az ajkukon tiz deka rus. Divat, autó, modern francia költők és legfőképpen Ewers és Victor Margueritte a téma. Az egyik hölgynek kereskedelmi utazó a papája, a másik kettő nyugalmazott tisztviselő. Mindhármuk utolsó póstája: Novisad...

Angolok a Wagnerpincében

Néhány nappal ezelőtt jelentek meg esti tíz óra felé a Wagner pincében. Négy szögletes ur és egy még szögletesebb hölgy. Angol hidegvérrel nevetek, lármáztak az egyik sarokasztalnál és később is angol hidegvérrel rendeltek közvetlenül a sör után pezsgőt. A nézők között villámgyorsan futott szét a hír, hogy „az egyik ur a beogradi angol konzul” és a Jungfraura emlékeztető hölgy a felesége. Az angol hidegvér később, természetesen az elfogyasztott pezsgő hatása alatt, olyan lármában nyilvánult meg, hogy a cigány is odamerészkedett a mulatókhoz. A ködös Albion négy képviselője eleinte figyelmesen hallgatta a esendes magyar hallgatót, később azonban a követ „feleségének” elfogyhatott a türelme, mert zengetes magyarsággal eképpen ripakodott a meglepett primásra: — Csárdást huzz az apád mindenit!

Nem így mondta: „Az apád” — hanem így: a zapád!

Utólag szükségessé tartjuk megjegyezni, hogy ez nem szorosán Novisad. Ez a történet tudniillik, meg az „angolok”. Ez Beograd...

Amikor a strandon verekednek

Tegnapelőtt megint nagy szenzáció volt a strandon. Verekedtek az aranyifjúság képviselői, 14—15 éves kölykök, azaz nem is annyira verekedtek, csak megverték, elpáhozták őket. Természetes, hogy ősrégi novisadi szokás szerint azonnal futótüzként elterjedt a hír, hogy egy Horvátovics Száva nevű rendőr 20 embert legyilkolt, harmincat elevenen megsütött, kettőnek pedig a fejét harapta le. Micsoda ricsaj keletkezett ebből. Már-már deputációt akartak meneszteni a főkapitányhoz, hogy azonnal mozdítsa el helyéről, csukassa le, vesse börtönbe Horvátovics rendőrt, a gyilkost, sőt szemtanuk is akadtak, akik megesküdtek, hogy a rendőr vérfürdőt rendezett a strandfürdőn. Amikor azután lecsillapodtak a kedélyek, kislit, hogy nem is rendőr az ipse, hanem strandfelügyelő és hogy nem is olyan borzasztó volt a verekedés, hanem csak egy kis elnadrágolás, amelyben egypár haszontalan fickó részvett. Nem szeretem, ha valaki pofonokkal és kulcsomokkal vesz elégtelt magának, ellenben strandkebelbeli szunyogok is zümmögik, hogy egy pár köbhögős fickónak nem árt a verés. Tulcsintalanok, mondjuk meg őszintén — tulszentelenek a nebulók. Az egész strandot veszélyeztetik akrobata mutatványaikkal. Nem férnek a bőrukbe. Ilyenkor nem árt a pofon. A legjobb injekció ez a fickádozás ellen. Csillapítja az idegeket...

Színház

Gukasov tenorista kudarca

A Nemzeti Színházban pénteken Verdi operája a „Rigoletto” került színre. A nézőtér ez alkalommal az utolsó helyig megtelt, a közönség amely annyira nélkülözi az operai előadásokat, már napokkal ezelőtt kapkodta el a jegyeket. A novisadi közönség kedvencei: Arhipova, Baranov, Marjasec, Odsics és Kraljeva énekeltek a főszerepeket, mint Mantua hercege pedig Gukasov, a beogradi opera első tenoristája lépett fel mint vendég. És amilyen elsőrangú művészi élvezetet nyújtottak a novisadi színház tagjai, olyan csufos kudarccal végződött Gukasov vendégszereplése. Ritkán hallottam ilyen abszolút tehetségtelen énekest a novisadi nemzeti színház színpadán, hangja szintelen, rekedt, fülbántó és kellemetlen s az egész előadásnak ez volt az egyetlen diszsonáns incidense. Sehogyan sem tudom megérteni, hogy a beogradi opera ilyen zenei bajzókkal kísérletezik, viszont a legerélyesebben kell elítélnünk, hogy a novisadi színház ilyen kísérleti nyulakkal teszi próbára a zeneértő novisadi közönség türelmét. Novisad zenekulturája nevében kell tiltakoznunk az ilyen merényletek ellen, mert sehogyan sem állhat fenn az a feltevés, hogy a mi Beogradnak jó, Novisadnak is jó. Csak a közönség jóizlésének tulajdoníthatjuk, hogy ezt a lehetetlen embert nem fitymálták ki. Falszókkal különben csak Csajágröcsögén lehet imponálni, hamis intonációval és tremolókkal Piripótyon kísérletezni. A legszomorubb pedig, hogy ez az ur 2000 dinárral fizette meg fellépését, amely összeget kollégáitól vont el, akiknek javára rendezték az előadást. A közönség természetesen tüntetőleg tapsolt Baranovnak, Arhipovának, Marjasecnek és Kraljevának, akik művészetük legjavát nyújtották, a kitérő Arhipovának pedig, aki elsőrangú művészi élvezetben részesítette a hálás közönséget, gyönyörű virágcsokrot nyújtottak. Gukasovval szemben a közönség északsarki temperatúrát tanúsított s bár a „Donna e mobile” gyönyörű áriája után, amelyet a művész ur hatástalanul elpuffogatott, hivatalan is megjelent a függöny előtt, a közönség a leghatározottabb módon visszautasította ezt az izléstelen bizalmaskodást. A zenekar Szelinszki mester keze alatt művészi munkát produkált. K. A.

A novisadi kommunisták

vizsgálati fogságot meghosszabbították

A novisadi rendőrség még a választás előtt letartóztatta Crvencsics Nikola magántisztviselőt és Kovacsevics Márkót, kommunista üzelmek miatt. Az államügyesség az államvédelmi törvénybe ütköző bűncselekmények elkövetése miatt megindította a vizsgálatot a két letartóztatott kommunista vezér és több társuk ellen. A vizsgálat megállapította, hogy Crvencsics és társai független munkáspártot alakítottak és ennek neve alatt folytatták a kommunista propagandát.

Crvencsics és Kovacsevics vizsgálati fogságának a törvényben engedélyezett ideje most járt le, mire az ügyesség azzal a kérelemmel fordult a vádtanácshoz, hogy augusztus hó 9-ig hosszabbítsa meg a vizsgálati fogságot. A vádtanács tegnap foglalkozott az ügyész kérelmével és meghosszabbította augusztus 9-ig Crvencsics és Kovacsevics vizsgálati fogságát.

— „A munka” (kiszagdák, földmivesek, kisiparosok és kiskereskedők hetilapja) legújabb (14-ik) száma most hagyta el a sajtót. A mindnagyobb elterjedtségnek örvendő lap ezen száma egy 1500 dináros pályadíjat tűz ki annak, aki tanulmány keretében foglalkozik a Vojvodina gyümölcsstermesztésével, annak hibáival és a segítség módjával. Beküldési határidő 1925. október 31. Részletes feltételek a lap szerkesztőségében, Szubotica, Ciril Metod trg 6. sz. alatt tudhatók meg.

Sport

Az osijekai Slavia Novisadon

Nem kisebb ellenfelet kap ma a novisadi bajnokcsapat, a NAK, mint az osijekai kerület kitűnő bajnoki együttesét a Slaviát. A csapat eredményeit, képességeit már ismertettük néhányszor, most az egyes játékosokat mutatjuk be a közönségnek, hogy délutánig idejük legyen a két csapat erejének összehasonlítására. A „Slavia” összeállítása ez lesz:

Grünbaum,
Hoder, Pintér,
Rozsics, Petelin, Urban,
Rukavica, Rabel, Jelasics,
Raffai, Anducics

Grünbaum kapus állandó válogatott, az ország legjobb kapusai közé számít, stílusa is kiforrott. Hoder-Pintér bekkpár közül az utóbbi a jobb. Mindkettő magas szál legény, jó szereplők, hatalmas rugásuak — csak kissé lassuak. A halvesorban Petelin a legjobb, figurája és stílusa Elbogent juttatja eszünkbe, sőt áttekintő képessége fejlettebb. Rozsics hatalmas fizikumu e mellett gyorsjátékos. Urbán helyezkedése és technikája megemlítésre méltó, de inkább a defenzív munkából veszi ki részét. A csatársor a csapat legjobb része. Raffai, Rabel és Jelasics első klasszisu játékosok akik közül Jelasics többször volt az országos válogatott tartalékja. Raffai és Rabel magyar állampolgárok és csak azért nem volt rajtuk még a válogatott dresz. Rukavica fiatal, de nagy kvalitású játékos, például a Jugoszlavia ellen (2:3) a csatársor legjobb embere volt. Anducics a mezőnyben szürke játékos a kapu előtt azonban igen fontos tényező. Ágyuszerű lövései már sok goalt eredményeztek a „Slavia” javára. Egyébként az egész csapat igen jól megérti egymást.

A Slavia ellen a NAK így áll ki: Kovracsek, Martin, Gottwald, Ilija, Peikert, Alexi, Bertók, Lenci, Breznik, Lerch, Scheffer. A mérkőzés háromnegyed 6 órakor kezdődik. Előzőleg az indiai Conkordia játszik a NAK I. B csapatával.

— Az Achilles Kerékpáros sport klub ma délelőtt 11 és 12 óra között tartja első fölvonulását.

A vezetőség ezennel is felkéri tagjait, hogy mennél nagyobb számban vegyenek részt. Indulás pont 11 órakor a klub helyiségeiből Maros vendéglő (Futoski put 72).

Hogyan lesz valakiből „államellenes elem?”

Amikor a nyomozódetektív bombát rejti a gyanúsított ágya alá

Az annakidején nagy feltűnést keltett Lungulov-ügy még most is állandóan újabb és újabb szenzációkkal szolgál annak a közönségnek, amely sokat épült ennek a nem mindennapi ügynek legváltozatosabb fordulatain. Az ártatlanul meghurcolt volt sztarakanizsai főkapitány feljelentői ellen megindított vizsgálat folyamán rendkívül érdekes dolgok kerülnek napvilágra. Kanizsai jelentés szerint most Nadrlanszki kanizsai rendőrőrmester vallomása azzal vádolja Palmar Kálmán volt sztarakanizsai rendőrfőkapitányt, hogy a nyomozás alatt helyzetet el egy kézigránátot, Agbaba Mihály sztarakanizsai mérnök, Lungulov barátjának ágya alá. A rendőrőrmester vallomása szerint Palmar a kézigránátot a rendőrségi bűnjelraktárból vette ki s Lévai Oszkár államrendőrségi detektívnek utasítást adott, hogy azt titokban helyezze el Agbaba mérnöknek az ágya alatt. Lévai detektív az utasításnak eleget is tett.

A rendőrőrmester vallomása természetesen óriási feltűnést kelt Sztarakanizsán. A rejtélyes gránátügyben a szubotici rendőrség megindította a vizsgálatot.

Hirdessen a Délbácskában!

Tőzsde

Zürich, 1925 július 11.

Beograd	9.07	Berlin	122.60
Páris	24.20	Bécs	0.0072
London	25.04	Budapest	0.0072
Newyork	515.—	Prága	15.25
Brüsszel	23.85	Bukarest	2.52
Milano	19.15	Szófija	3.72
Amsterdam	206.40	Szaloniki	8.40

Newyorki tőzsde

1925 július 11, 10 óra

Beograd 176.50 | Milano 382.—

Chicago terménytőzsde

1925 július 11, 10 óra

Buza		Tengeri	
Július	—	Július	102.50
Szeptember	144.50	Szeptember	105.50
December	145.50	December	87.98

Irányzat: buza bizonytalan, tengeri szilárd (Avala)

Novisadi terménytőzsde

1925 július 11. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai VIII, uj kötés 302.50-305, 1000 mm
bácskai VIII-IX, uj kötés 305, 500 mm
bácskai IX-X, uj kötés 310, 1000 mm

Tengeri

bácskai d. k. kötés 185-187.50, 800 mm
Irányzat: változatlan

— Felhívás a „Délbácska” olvasóihoz! A Délbácska kiadóhivatala ezuton kéri mindazon előfizetőit és napi lapvásárlóit, kik az utóbbi napokban, lapkihordónk betegsége folytán, a Délbácskát nem kapták meg, hogy pontos lakcímeiket a kiadóhivatalal, Ábrahám könyvkereskedés, tudatni sziveskedjenek.

— Baromfi kiállítás Szubotican.

A szubotici Nagyvásár és Kiállítás keretében nagy baromfi kiállítás is készül. A fajbaromfi kitérő kereseti forrása volt a vajdasági gazdáknak: vannak különféle baromfi fajták, amelyekért igen nagy összegeket fizetnek. A mezőgazdák között járó propaganda bizottság mindenütt felhívja a fajbaromfi tenyésztőket, hogy sebb példányaikat okvetlenül küldjék el a vásárra, mert remélhető, hogy a Vajdaságnak ez az elhanyagolt tenyésztete újra felkelti a belföldi és külföldi vásárlók figyelmét.

JULIUS

12

Vasárnap

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebékban levő előfizetőinket és viszont-elárulóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

Takács és Klir

gépműhely és fémöntőde
Novisad, Jovan Aranyieva
(Damjanich) u.

8.

Elvállal mindenféle gőzgép, motorjavítást. — Uj szalmazó, törekrázó tengelyek és fémcsapágyak úgy nyers, mint megmunkált állapotban való elkészítését a legjutányosabb árbán.

740-1-3

— A hajózási szindikátus kame-
necai hajójának új menetrendje.
Noviszádról indul: 5, 6, 8:30, 11, 13,
15, 17, 19 és 20 órakor. Kamenicáról
indul: 3:30, 5:30, 7, 9:15, 12, 14, 16,
18:30 és 19:30 órakor. Ledincére szük-
ség szerint megy a hajó.

DUNA VIZÁLLÁSA

Julius 3-án reggel	—	—	215
Julius 4-én	—	—	225
Julius 5-én	—	—	238
Julius 6-án	—	—	258
Julius 7-én	—	—	274
Julius 8-án	—	—	278
Julius 9-én	—	—	274
Julius 10-én	—	—	266
Julius 11-én	—	—	254

Piaci árak július 11-én:

Vágómarha la	—	—	8.—10.—
Borjú	—	—	12.—14.—
Sertés	—	—	12.—14.—
Malac 4-6 hetes	—	—	200.—250.—
Bárány	—	—	9.—11.—
Vágott hal	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	10.—14.—
Hizott lud	—	—	20.—22.—
Sovány lud párja	—	—	120.—150.—
Fiatallud párja	—	—	80.—90.—
Kacsa párja	—	—	40.—50.—
Pulyka kiló	—	—	17.—
Csirke, rántani való	—	—	30.—40.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	1.—
Szalma	—	—	—50

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DELBÁCSKA“ lapkiadóvállala.

Apró hirdetések.

EGY jókarban levő könnyű MOTORKERE-
KÉT oldal kocsival együtt olcsón el-
adok. Ugyiszintén oldal kocsi készítését el-
vállalom. Cim a kiadóban. 1245-1-5

Üres ÜZLETHELYISÉG egy szobával azon-
nal kiadó. Cim: Primorska (Vásár) u. 4.
1248-1-3

DUDARSKA (Epres) u. 78. számú ház, 1
szoba, konyha és mellékhelyiséggel
eladó. Lakás azonnal átvehető. 1270-1

KIADÓ és ELADÓ: Egy butorozott utcai
szoba azonnal; eladó egy két szárnyu
vasrácsos kapu és 3 darab új üvegezett,
festett 6 szárnyas ablak. Bővebbet: Futaki
ut 83. I. villa. 1-1

HIRDETÉSEK

Keresünk azonnali belépésre
3 jólképzett esztergá-
lyost és lakatost.

Ohl. gépészmérnök Kovács és Társa,
szivattyu-, motor-, gépgyár és vasöntöde,
1249 Novisad, Futaki-kapu, 1-1

Okleveles gépészmérnök

Kovács és Társa

szivattyu-, motor-, gépgyár és vas-
öntöde NOVISAD.

Gyártelep: Futaki-kapu.
1228-1-6

Tanoncnak

felvétetik egy fiu mézárós és hentes-
szakmába Futaki-utca 70.

Ifj. Czervesz Antal.
1269-1

Halló! Női Halló! Szabászat tanfolyamot

tartok, aki részt óhajt venni a tan-
folyamon, jelentkezni lehet

JENŐ HAJZER női szabónál,
1260 Željeznička ul. 39. 2-3

Ügyes kifutó fiu

17-18 éves, jó fizetéssel keres-
tetik. Cim:

Kardos hirdetővállalatnál
Novisad, Kralja Petra u. 19.

A novisadi piacon jól bevezetett ügynök,

ki az államnyelven kívül németül és
magyarul perfektil beszél, keres meg-
felelő ügynöki vagy ahhoz hasonló
állást. Szíves megkereséseket „Első-
rangú erd“ alatt a kiadóhivatalba kér
Kralja Petra 30. 1202-1-3

Eladó egy jókarban levő 8-as magánjáró

Cséplőgarnitúra elevátorral,

teljesen kijavítva, kifogástalan állapotban. Kazán HOFNER SCHRANTZ,
szekrény M. A. V.

BUZDER VASÖNTÖDE, NOVI-VRBAS.

Felvétel a Szegedi Nővédő Egyesületbe.

Felvétel a szegedi szent Erzsébet Otthonba. — A szegedi Katolikus
Nővédő Egyesület Szegeden, Korona u. 18. szám alatt levő székházában
internátust tart fenn, mely a szülői házat pótolja, felvételtért a Ferencz József
Tudomány Egyetem bármelyik fakultására beiratkozott rom. kath. vallásu
női hallgatók jelentkezhetnek.

A folyamodványok keresztlevellel és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve
1925. év augusztus hó 25-éig az egyesület elnökségéhez nyújtandók be.
A felvétel mindenkor 10 hónapra szól. Az ellátási díj havi 45 aranykorona.
Az ellátási díjért napi 4-szeri (négyyszeri) étkezés, lakás, fűtés, világítás és
ruhamosatlás, fürdés és kiszolgálás jár. A növendékek valláserkölcsei neve-
lését és családi irányu gondozását a fenntartó egyesület biztosítja. Részletes
felvilágosítással készséggel szolgál az egyesület elnöksége. — Cim:

„Szegedi Katolikus Nővédő Egyesület“
1257 Szeged, Korona ucca 18. szám. 1-2

Nagyvásár és kiállítás 1925. augusztus 22-től 31-ig Suboticán.

A subotici Nagyvásár és Kiállításon részt fog venni az egész SHS
királyság mezőgazdasága és ipara. A kiállítás mezőgazdasági osztályán a
legszebb mezőgazdasági produktumok, a legkiválóbb tenyészállatok kerül-
nek bemutatásra, azonkívül a leghasznosabb traktorok és szántóvetőgépek
kerülnek kiállításra. A kiállítás időtartama alatt szántóvevőversenyek, löve-
senyek és különféle mezőgazdasági kongresszusokat tartunk.

Külföldi importeurok nagy számban fognak megjelenni.
Vásári igazolványokat kiad városokban minden SHS kereskedelmi
kamara és érdekképviselet, kisebb községekben minden jegyző. Külföldiek-
nek minden SHS követség és konzulátus.

Belföldieknek a vásári igazolványokért 30 dinárt, a külföldieknek 80
dinárt kell fizetni. Visum ára 20 dinár.

A vásár és kiállítás 36.000 négyszögmeternyi területen lesz elhelyezve,
amely méreteinél fogva nagyon alkalmas vásár céljaira.

Suboticától 20 percre fekszik a klimatikus Palic fürdőhely.
Jelentkezni lehet az ipari kiállításra július 31-ig, a mezőgazdasági ki-
állításra július 31-ig.

Minden kereskedő, mezőgazda kérjen jelentkezési lapot és azt küldje
el a következő címre:

I. Általános Subotici Nagyvásár és Kiállítás.
Táviratcim: IZLOŽBA. — Telefon 302. 1175-1-0

ÖSSZECSUKHATÓ KERTISZÉKEK

kaphatók és egyéb
polgári butorok

Lenkey asztalosnál

NOVISAD,

Uzspenszka u. 12. szám.
806-1-8

Motorkerékpár

majdnem új, elsőrangú „Sarolea“
gyártmány,

15.000 dinárért eladó.

Érdeklődni Schmolka hirdető-
irodájában Novisad, Futoski put 2.
1275-1

Havi részlet törlesztésre

készítik mérték után jó szövetekből
öltönyöket, felöltőt, ulstert, raglánt,
téli kabátot, bőrkabátokat stb. 1200,
1400, 1550, 1600, 1800, 2000 és feljebb
Havirészlet 300.—, 500.— dinár.

Grünberger Mór
Novisad, Kr. Alex. 13. nagy választék.

Házivarrónó,

ügyes, önálló munkaerő, jul. 15-től
munkát vállalna.

Cim: Magda Nemes

1117 Futoski put 28. 1-1

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hang-
szerekben, gramofonok s gramo-
fon-lemezekben, ugyiszintén bel-
és külföldi quinttiszta hurokban
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL.

Lawn tennis rakettek el-
adása és rakett javítás.

FOJT

.....

KALAPFESTŐ INTÉZET

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2%-os munkásadóivek és adókönyv kapható:

Abrahám János

Beck János

Farkas és Dürbeck

könyvkereskedésben, Kralja Petra 30.

könyvkereskedésben, Futaki ut 94. sz.

könyvnyomdában, Željeznička ulica 30.

Vidéki megrendelések a nyomdából postán azonnal elintéztetnek.